

ZHU IN CHEN

SODBA SODIŠČA (občna seja)
z dne 19. oktobra 2004*

V zadevi C-200/02,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, naslovljen na Sodišče s sklepom Immigration Appellate Authority (Združeno kraljestvo) z dne 27. maja 2002, ki je na Sodišče prispel 30. maja 2002, v postopku

Kunqian Catherine Zhu,

Man Lavette Chen

proti

Secretary of State for the Home Department,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (občna seja),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans in A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, in K. Lenaerts, predsedniki senatov, C. Gulmann in R. Schintgen, sodnika, N. Colneric, sodnica, S. von Bahr in J. N. Cunha Rodrigues (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: A. Tizzano,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. novembra 2003,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Man Lavette Chen R. de Mello in A. Berry, barristers, skupaj z M. Barryjem, solicitor,
- za irsko vlado D. J. O'Hagan, zastopnik, skupaj s P. Callagherjem, SC, in P. McGarryjem, BL,
- za vlado Združenega kraljestva J. E. Collins, R. Plender, QC, in R. Caudwell, zastopniki,

— za Komisijo Evropskih skupnosti C. O'Reilly, zastopnica,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
18. maja 2004

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta 73/148/EGS z dne 21. maja 1973 o odpravi omejitev gibanja in bivanja v Skupnosti za državljane držav članic v zvezi z ustanavljanjem in opravljanjem storitev (UL L 172, str. 14), Direktive Sveta 90/364/EGS z dne 28. junija 1990 o pravici do prebivanja (UL L 180, str. 26) in člena 18 ES.

- 2 Ta predlog je bil predložen v okviru spora med Kunqian Catherine Zhu (v nadaljevanju: Catherine), irsko državljanko, njeno materjo Man Lavette Chen (v nadaljevanju: M. L. Chen), kitajsko državljanko, in Secretary of State for the Home Department, ker je ta zavrnil predlog Catherine in M. L. Chen za pridobitev dovoljenja za trajno prebivanje v Združenem kraljestvu.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Člen 1 Direktive 73/148 določa:

„1. Države članice v skladu z določbami te direktive odpravijo omejitve gibanja in prebivanja za:

- (a) državljane države članice, ki imajo sedež ali želijo imeti sedež v drugi državi članici, da bi opravljali dejavnost kot samozaposlene osebe, ali ki želijo opravljati storitve v tej državi;

- (b) državljane držav članic, ki želijo iti v drugo državo članico kot uporabniki storitev;

- (c) zakonce in otroke teh državljanov, mlajše od enaindvajset let, ne glede na njihovo državljanstvo;

- (d) sorodnike, v naraščajoči in padajoči liniji, teh državljanov ter zakonce teh državljanov, ki jih državljan vzdržuje, ne glede na njihovo državljanstvo.

2. Države članice omogočajo sprejem vseh drugih družinskih članov državljana iz odstavka 1(a) ali (b) ali zakonca tega državljana, če je družinski član vzdrževani družinski član državljana ali zakonca državljana, ali sprejem drugega družinskega člana, ki je v državi izvora prebival pod isto streho s tem državljanom ali zakoncem.“

4 Člen 4(2) iste direktive določa:

„Pravica do bivanja za osebe, ki opravljajo in uporabljajo storitve, velja za enak čas kakor obdobje opravljanja in uporabe storitev.

Če je tako obdobje daljše od treh mesecev, država članica, na katere ozemlju se opravljajo storitve, prizna upravičenost do bivanja kot dokazilo pravice do bivanja.

Če obdobje ni daljše od treh mesecev, za bivanje osebe zadošča osebni dokument ali potni list, s katerim je oseba vstopila na ozemlje države. Vendar sme država članica zahtevati, da oseba prijavi prisotnost na ozemlju države.“

5 Člen 1 Direktive 90/364 določa:

„1. Države članice priznajo pravico do prebivanja državljanom držav članic, ki te pravice ne uživajo po drugih določbah zakonodaje Skupnosti, in njihovim družinskim članom, kakor je opredeljeno v odstavku 2, pod pogojem, da imajo sami in njihovi družinski člani zdravstveno zavarovanje, ki pokriva vsa tveganja v

državi članici gostiteljici, in da imajo zadostna sredstva, ki zagotavljajo, da v času prebivanja ne obremenjujejo sistema socialne pomoči države članice gostiteljice.

Sredstva iz prvega pododstavka se štejejo za zadostna, kadar so višja od ravni, pod katero država članica gostiteljica priznava socialno pomoč svojim državljanom na podlagi osebnih okoliščin prosilca in, če je potrebno, osebnih okoliščin oseb, sprejetih v skladu z odstavkom 2.

Če se v državi članici drugi pododstavek ne more uporabiti, se sredstva prosilca štejejo za zadostna, če so višja od minimalne pokojnine, ki zagotavlja socialno varnost in jo plačuje država članica gostiteljica.

2. Poleg imetnika pravice do prebivanja imajo naslednje osebe, ne glede na njihovo državljanstvo, pravico naseliti se v drugi državi članici:

(a) njegov zakonec in vzdrževani potomci;

(b) vzdrževani predniki imetnika pravice do prebivanja in vzdrževani predniki njegovega zakonca.“

Ureditev v Združenem kraljestvu

- 6 Pravilo 5 Immigration (European Economic Area) Regulations 2000 (uredba 2000 o priseljevanju iz Evropskega gospodarskega prostora, v nadaljevanju: EEA-Regulations) določa:

„1. Za namene te ureditve pomeni pojem ‚oseba, ki izpolnjuje pogoje za prebivanje v Združenem kraljestvu‘, vsako osebo, ki je državljan EGS in prebiva v Združenem kraljestvu kot: a) delavec, b) samozaposlena oseba, c) izvajalec storitev, d) prejemnik storitev, e) oseba, ki lahko sama zadovoljuje svoje potrebe, f) upokojenec, g) študent ali h) samozaposlena oseba, ki je prenehala opravljati dejavnost, ali vsaka druga oseba, za katero velja odstavek 4.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 7 Iz predložitvene odločbe izhaja, da sta M. L. Chen in njen zakonski mož kitajska državljana, zaposlena v kitajskem podjetju s sedežem na Kitajskem. Zakonski mož M. L. Chen je eden od direktorjev tega podjetja, pri katerem ima večinsko udeležbo. V okviru svoje poklicne dejavnosti pogosto službeno potuje v različne države članice, predvsem v Združeno kraljestvo.

- 8 Prvi otrok para se je rodil leta 1998 na Kitajskem. Ker si je M. L. Chen želela roditi drugega otroka, je na ozemlje Združenega kraljestva vstopila maja 2000, torej ko je bila noseča približno šest mesecev. Julija istega leta se je odpravila v Belfast, kjer se je 16. septembra istega leta rodila Catherine. Mati in otrok trenutno živita v Cardiffu, Walesu (Združeno kraljestvo).
- 9 V skladu s členom 6(1) Irish Nationality and Citizenship Acta 1956 (zakon o irskem državljanstvu), ki je bil spremenjen leta 2001 in se uporablja retroaktivno od 2. decembra 1999, Irska vsem osebam, rojenim na otoku Irska, omogoča, da pridobijo irsko državljanstvo. Po odstavku 3 tega člena je oseba, rojena na otoku Irska, irski državljan od rojstva, če ne more uveljavljati državljanstva druge države.
- 10 Ob uporabi te ureditve je bil Catherine septembra 2000 izdan irski potni list. V skladu z navedbami predložitvene odločbe pa Catherine, nasprotno, nima pravice pridobiti britanskega državljanstva, ker je British Nationality Act 1981 (zakon iz leta 1981 o britanskem državljanstvu) opustil *ius soli* (teritorialno načelo), tako da britanskega državljanstva ni več mogoče pridobiti samodejno z rojstvom na ozemlju te države.
- 11 Ni sporno, da je bilo prebivanje na otoku Irska namenjeno temu, da se otroku ob rojstvu omogoči pridobitev irskega državljanstva, in materi, da glede na okoliščine primera pridobi pravico ostati s svojim otrokom na ozemlju Združenega kraljestva.
- 12 Predložitveno sodišče tudi navaja, da je Irska del Common Travel Area (skupno potovalno območje) v smislu Immigration Acts (ureditve o priseljevanju), tako da se Catherine, ker irskim državljanom načeloma ni bilo treba pridobiti dovoljenja za

vstop in prebivanje na ozemlju Združenega kraljestva, v nasprotju z M. L. Chen lahko prosto giba na ozemlju Združenega kraljestva in Irske. Poleg pravice do prostega gibanja, omejene na dve državi članici, do katere je upravičena Catherine, naj nobena od tožečih strank v postopku v glavni stvari ne bi imela pravice do bivanja v Združenem kraljestvu na podlagi nacionalne ureditve.

- 13 Predložitvena odločba še navaja, da je Catherine čustveno in finančno odvisna od svoje matere in ta je prva odgovorna, da Catherine prejema zasebne zdravstvene storitve in storitve otroškega varstva Združenega kraljestva, ker je zaradi rojstva na Severnem Irskem in posledične pridobitve irskega državljanstva izgubila pravico pridobiti kitajsko državljanstvo, da ima zato pravico vstopiti na kitajsko ozemlje samo na podlagi vizuma za prebivanje največ 30 dni za vsako prebivanje, da lahko obe tožeči stranki v postopku v glavni stvari zaradi poklicne dejavnosti M. L. Chen zadovoljujeta svoje potrebe, da nista odvisni od javnih skladov v Združenem kraljestvu in da ni nobene razumne možnosti, da bi to postali, in nazadnje, da imata tožeči stranki zdravstveno zavarovanje.

- 14 Zavrnitev Secretary of State for the Home Department, da obema tožečima strankama v postopku v glavni stvari podeli dovoljenje za trajno prebivanje, je obrazložena z okoliščino, da Catherine pri starosti osem mesecev ne uresničuje nobene od pravic iz Pogodbe ES, kot so predvidene v pravilu 5(1) EEA-Regulations, in da ga. Chen za namene te ureditve ne izpolnjuje pogojev za prebivanje v Združenem kraljestvu.

- 15 Zadevna odločba o zavrnitvi je bila predmet pritožbe pri Immigration Appellate Authority, ki je odločilo, da Sodišču v predhodno odločanje predloži naslednja vprašanja:

„ 1. Ali v okoliščinah tega primera člen 1 Direktive Sveta 73/148/EGS ali alternativno člen 1 Direktive Sveta 90/364/EGS:

a) podeljuje prvotožeči stranki, ki je mladoletna in državljanka Unije, pravico do vstopa in prebivanja na ozemlju države članice gostiteljice?

b) Če je tako, ali posledično drugotožeči stranki, državljanki tretje države, ki je mati prvotožeče stranke in je zanjo prva odgovorna, podeljuje pravico do prebivanja s prvo tožečo stranko i) kot družinskemu članu, ki jo vzdržuje, ali ii) ker je skupaj s prvotožečo stranko živel v njeni državi izvora ali iii) iz katerega drugega posebnega razloga?

2. Če prvotožeča stranka za namene uresničevanja pravic, ki izhajajo iz pravnega reda Skupnosti na podlagi Direktive Sveta 73/148/EGS ali člena 1 Direktive Sveta 90/364/EGS, ne bi bila „državljanka države članice“, katera merila je treba upoštevati, pri odločanju o tem, ali je otrok, državljan Unije, za namene uresničevanja pravic, ki jih podeljuje pravni red Skupnosti, državljan države članice?

3. Ali v okoliščinah te zadeve storitve otroškega varstva, ki jih prejema prvotožeča stranka, pomenijo storitve v smislu Direktive Sveta 73/148/EGS?

4. Ali je v okoliščinah te zadeve prvotožeči stranki odvzeta pravica do prebivanja v državi gostiteljici na podlagi člena 1 Direktive Sveta 90/364/EGS, ker njena sredstva izvirajo izključno od roditelja, ki jo spremlja in ki je državljan tretje države?

5. Ali v posebnih okoliščinah te zadeve člen 18, prvi odstavek, ES podeljuje prvotožeči stranki pravico do vstopa in prebivanja na ozemlju države članice gostiteljice, torej tudi če nima pravice, da bi tam prebivala na podlagi katerih koli drugih določb prava Skupnosti?

6. Če je tako, ali je drugotožeča stranka posledično upravičena do bivanja s prvotožečo stranko, dokler ta prebiva na ozemlju države članice gostiteljice?

7. Kakšen je glede tega učinek načela spoštovanja temeljnih človekovih pravic na pravo Skupnosti, ki ga uveljavljata tožeči stranki, zlasti ob upoštevanju dejstva, da se sklicujeta na člen 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, v skladu s katerim ima vsakdo pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja in svojega doma, v povezavi s členom 14 iste konvencije, in dejstva, da prvotožeča stranka ne more z drugotožečo stranko, očetom in bratom živeti skupaj na Kitajskem?"

Vprašanja za predhodno odločanje

- 16 Predložitveno sodišče želi s temi vprašanji v bistvu izvedeti, ali Direktiva 73/148, Direktiva 90/364 ali člen 18 ES, če gre za tak primer, v povezavi s členoma 8 in 14 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP), v okoliščinah, kot so v zadevi v postopku v glavni stvari, podeljujejo mladoletnemu državljanu države članice nizke starosti, ki ga vzdržuje roditelj, državljan tretje države, pravico do prebivanja v drugi državi članici, v kateri je ta mladoletnik prejemnik storitev otroškega varstva. Če je tako, bi predložitveno sodišče želelo izvedeti, ali posledično te določbe zadevnemu roditelju podeljujejo pravico do prebivanja.
- 17 Ob tem je treba preizkusiti določbe prava Skupnosti na področju pravice do prebivanja najprej glede na položaj mladoletnega državljana, kot je Catherine, nato glede na položaj roditelja, državljana tretje države, ki otroka vzdržuje.

Pravica do prebivanja osebe v položaju Catherine

Predhodne ugotovitve

- 18 Najprej je treba zavrniti trditve irske vlade in vlade Združenega kraljestva, da se oseba v položaju Catherine ne bi mogla sklicevati na upravičenja iz določb prava Skupnosti na področju prostega gibanja in prebivanja oseb že samo zato, ker naj ne bi nikoli potovala iz ene države članice v drugo državo članico.

- 19 Položaja državljana države članice, ki je rojen v državi članici gostiteljici in ki ni izkoristil pravice do prostega gibanja, ne bi bilo mogoče samo na podlagi tega dejstva izenačiti s čisto notranjim položajem, ki navedenemu državljanu v državi članici gostiteljici odvzema pravico do uveljavljanja določb prava Skupnosti na področju prostega gibanja in prebivanja oseb (glej v tem smislu zlasti sodbo z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Garcia Avello, C-148/02, Recueil, str. I-11613, točki 13 in 27).
- 20 Poleg tega se v nasprotju s trditvami irske vlade otrok nizke starosti lahko sklicuje na pravici do prostega gibanja in prebivanja, ki ju zagotavlja pravo Skupnosti. Sposobnosti državljana države članice, da je imetnik pravic, ki jih zagotavljata Pogodba in sekundarna zakonodaja na področju prostega gibanja oseb, ni mogoče pogojevati s tem, da je zadevna oseba dosegla starost, od katere je pravno sposobna za samostojno uresničevanje navedenih pravic (v tem smislu glej v povezavi z Uredbo Sveta št. 1612/68 (EGS) z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2) zlasti sodbi z dne 15. marca 1989 v zadevi Echternach in Moritz, 389/87 in 390/87, Recueil, str. 723, točka 21, in z dne 17. septembra 2002 v zadevi Baumbast in R, C-413/99, Recueil, str. I-7091, točke od 52 do 63, in glede člena 17 ES zgoraj navedeno sodbo Garcia Avello, točka 21). Poleg tega, kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah od 47 do 52 sklepnih predlogov, niti iz besedila niti iz ciljev, katerim sledijo člena 18 ES in 49 ES ter direktivi 73/148 in 90/364, ne izhaja, da bi bilo uživanje pravic, ki so predmet teh določb, pogojeno z najnižjo starostjo.

Direktiva 73/148

- 21 Predložitveno sodišče bi želelo izvedeti, ali se lahko oseba v položaju Catherine, da bi trajno prebivala v Združenem kraljestvu kot prejemnica odplačnih storitev otroškega varstva, sklicuje na določbe Direktive 73/148.

- 22 V skladu s sodno prakso Sodišča se določbe na področju svobode opravljanja storitev ne uporabljajo za položaj državljana države članice, ki se je za stalno naselil v drugi državi članici, da bi bil tam za nedoločen čas upravičen do storitev (v tem smislu glej zlasti sodbo z dne 15. oktobra 1988 v zadevi Steymann, 196/87, Recueil, str. 6159). Prav tako je v zadevi v glavni stvari glede storitev otroškega varstva, ki jih navaja predložitveno sodišče.
- 23 Glede zdravstvenih storitev, ki so Catherine začasno zagotovljene, je treba poudariti, da v skladu s prvim pododstavkom člena 4(2) Direktive 73/148 pravica do prebivanja za osebe, ki prejemajo storitve v okviru svobode opravljanja storitev, ustreza obdobju opravljanja zadevnih storitev. Navedena direktiva vsekakor ne more utemeljiti pravice do prebivanja za nedoločen čas, kot je ta, ki je predmet spora o glavni stvari.

Člen 18 ES in Direktiva 90/364

- 24 Ker se Catherine ne more sklicevati na Direktivo 73/148, da bi trajno prebivala v Združenem kraljestvu, bi predložitveno sodišče želelo izvedeti, ali je mogoče pravico Catherine do trajnega prebivanja utemeljiti na členu 18 ES in na Direktivi 90/364, ki pod določenimi pogoji zagotavljata tako pravico državljanom držav članic, ki te pravice nimajo na podlagi drugih določb prava Skupnosti, in njihovim družinskim članom.
- 25 Na podlagi člena 17, prvi odstavek, ES je državljan Unije vsaka oseba z državljanstvom ene od držav članic. Status državljana Unije je namenjen temu, da bi postal temeljni status državljanov držav članic (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Baumbast in R, točka 82).

- 26 Glede pravice do prebivanja na ozemlju držav članic, določene v členu 18, prvi odstavek, ES, je treba poudariti, da jo Pogodba z jasno in podrobno določbo neposredno priznava vsakemu državljanu Unije. Catherine ima samo zato, ker je državljanka ene od držav članic in zato državljanka Unije, pravico sklicevati se na člen 18, prvi odstavek, ES. Ta pravica do prebivanja državljanov Unije na ozemlju druge države članice je priznana s pridržkom omejitev in pogojev, določenih s Pogodbo, in ukrepov, ki so bili sprejeti za njeno uporabo (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Baumbast in R, točki 84 in 85).
- 27 V zvezi z navedenimi omejitvami in pogoji člen 1(1) Direktive 90/364 določa, da lahko države članice od državljanov držav članic, ki želijo uživati pravico do prebivanja na njihovem ozemlju, zahtevajo, da imajo sami in njihovi družinski člani zdravstveno zavarovanje, ki pokriva vsa tveganja v državi članici gostiteljici, in da imajo zadostna sredstva, ki zagotavljajo, da med prebivanjem ne obremenjujejo sistema socialne pomoči države članice gostiteljice.
- 28 Iz predložitvene odločbe izhaja, da ima Catherine zdravstveno zavarovanje in zadostna sredstva, ki jih zagotavlja njena mati, in da ne bi obremenjevala sistema socialne pomoči države članice gostiteljice.
- 29 Ugovor irske vlade in vlade Združenega kraljestva, da pogoj obstoja zadostnih sredstev pomeni, da mora zainteresirana oseba, v nasprotju s primerom Catherine, sama imeti taka sredstva, ne da bi se lahko glede tega sklicevala na sredstva družinskega člana, ki jo spremlja – kot M. L. Chen –, ni utemeljen.
- 30 V skladu s členom 1(1) Direktive 90/364 zadostuje, da „imajo“ državljani držav članic zadostna sredstva, ne da bi ta pogoj vseboval najmanjšo zahtevo glede njihovega izvora.

- 31 Ta razlaga velja še toliko bolj, ker je treba določbe, ki potrjujejo temeljno načelo, kot je načelo prostega gibanja oseb, razlagati široko.
- 32 Poleg tega omejitve in pogoji, navedeni v členu 18 ES in predvideni v Direktivi 90/364, temeljijo na ideji, da je lahko uresničevanje pravice do prebivanja državljanov Unije podrejeno legitimnim interesom držav članic. Iz četrte uvodne izjave navedene direktive sicer izhaja, da upravičenci do pravice do prebivanja ne smejo „pretirano“ obremeniti javnih financ države članice gostiteljice, Sodišče pa je poudarilo, da je treba navedene omejitve in pogoje uporabiti ob upoštevanju meja, ki jih postavlja pravo Skupnosti, in v skladu z načelom sorazmernosti (glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Baumbast in R, točki 90 in 91).
- 33 Razlaga pogoja zadostnosti sredstev v smislu Direktive 90/364, kot jo predlagata irska vlada in vlada Združenega kraljestva, bi temu pogoju, kot je oblikovan v tej direktivi, dodala zahtevo v zvezi z izvorom sredstev, ki bi pomenila nesorazmerno poseganje v uresničevanje temeljne pravice do prostega gibanja in prebivanja, zagotovljene v členu 18 ES, ker ni nujna za doseglo zasledovanega cilja, in sicer varstva javnih financ držav članic.
- 34 Vlada Združenega kraljestva nazadnje navaja, da naj se tožeči stranki ne bi mogli sklicevati na zadevne določbe Skupnosti, ker potovanje M. L. Chen na Severno Irsko z namenom, da bi njen otrok pridobil državljanstvo druge države članice, pomeni poskus uveljavljanja določb prava Skupnosti z zlorabo. Cilji, ki jih zasledujejo te določbe Skupnosti, ne bi bili doseženi, če bi se državljan tretje države, ki bi želel prebivati v državi članici, ne da bi se gibal ali želel gibati iz ene države članice v drugo, organiziral tako, da bi se otrok rodil na delu ozemlja države članice gostiteljice, na katerem druga država članica uporablja pravila pridobitve

državljanstva, ki temeljijo na *ius soli*. Po ustaljeni sodni praksi naj bi bile države članice upravičene sprejemati ukrepe, namenjene preprečevanju posameznikom, da se z zlorabo okoristijo z določbami prava Skupnosti ali da se z možnostmi, ki jih ustvarja Pogodba, poskušajo nezakonito izogniti vplivu nacionalne zakonodaje. To pravilo naj bi v skladu z načelom, da se pravice ne sme zlorabiti, potrdilo Sodišče v sodbi z dne 9. marca 1999 v zadevi Centros (C-212/97, Recueil, str. I-1459).

35 Tudi te trditve je treba zavriniti.

36 M. L. Chen sicer priznava, da je bilo njeno prebivanje v Združenem kraljestvu namenjeno ustvarjanju pogojev, ki bi njenemu otroku, ki ga je pričakovala, omogočili pridobitev državljanstva druge države članice, da bi pozneje za otroka in zase dobila pravico do trajnega prebivanja v Združenem kraljestvu.

37 Vendar opredelitev pogojev za pridobitev in izgubo državljanstva v skladu z mednarodnim pravom spada v pristojnost vsake države članice, pristojnost, ki jo je treba izvajati ob spoštovanju prava Skupnosti (glej zlasti sodbi z dne 7. julija 1992 v zadevi Micheletti in drugi, C-369/90, Recueil, str. I-4239, točka 10, in z dne 20. februarja 2001 v zadevi Kaur, C-192/99, Recueil, str. I-1237, točka 19).

38 Za nobeno od strank, ki so Sodišču predložile stališča, ni bila vprašljiva niti zakonitost pridobitve irskega državljanstva Catherine niti njeni učinki.

- 39 Poleg tega ni dopustno, da država članica omejuje učinke pridobitve državljanstva druge države članice, s tem da zahteva dodaten pogoj za priznavanje tega državljanstva v zvezi z uresničevanjem temeljnih svoboščin, določenih s Pogodbo (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Micheletti in drugi, točka 10, in Garcia Avello, točka 28).
- 40 Prav tako bi bilo, če bi lahko Združeno kraljestvo državljanom drugih držav članic, kot je Catherine, upravičeno zavrnilo uveljavljanje temeljne svoboščine, ki jo zagotavlja pravo Skupnosti, samo zato, ker bi bila pridobitev državljanstva države članice dejansko namenjena temu, da državljan tretje države pridobi pravico do prebivanja na podlagi prava Skupnosti.
- 41 Tako je treba odgovoriti, da člen 18 ES in Direktiva 90/364 v okoliščinah, kakršne so v zadevi v glavni stvari, mladoletnemu državljanu nizke starosti države članice, ki jo ustrezno zdravstveno zavarovan in ki ga vzdržuje en roditelj, državljan tretje države, in čigar sredstva zadoščajo za to, da prvi ne obremenjuje javnih financ države članice gostiteljice, podeljujeta pravico do trajnega prebivanja na ozemlju te države.

Pravica do prebivanja osebe v položaju M. L. Chen

- 42 Člen 1(2)(b) Direktive 90/364, ki „vzdrževanim“ prednikom imetnika pravice do prebivanja ne glede na njihovo državljanstvo zagotavlja pravico naseliti se z navedenim imetnikom, ne more podeliti pravice do prebivanja državljanu tretje države, ki je v položaju M. L. Chen, niti iz razloga čustvenih vezi, ki povezujejo mater in otroka, niti iz razloga, da naj bi bila pravica matere do vstopa in prebivanja v Združenem kraljestvu odvisna od pravice tega otroka do prebivanja.

- 43 Iz sodne prakse Sodišča namreč sledi, da lastnost družinskega člana, ki ga „vzdržuje“ imetnik pravice, izhaja iz dejanskega položaja, ki je označen z okoliščino, da materialno podpora družinskega člana zagotavlja imetnik pravice do prebivanja (v tem smislu glej v zvezi s členom 10 Uredbe št. 1612/68 sodbo z dne 18. junija 1987 v zadevi Lebon, 316/85, Recueil, str. 2811, točke od 20 do 22).
- 44 V primeru, kot je ta v zadevi v postopku v glavni stvari, gre za ravno obraten položaj, ker imetnika pravice do prebivanja vzdržuje državljan tretje države, ki zanj dejansko skrbi in ki želi prvega spremljati. V teh pogojih se M. L. Chen zato, da bi uveljavljala pravico do prebivanja v Združenem kraljestvu, ne bi mogla sklicevati na lastnost „vzdrževanega“ prednika Catherine v smislu Direktive 90/364.
- 45 Nasprotno bi zavrnitev dovoljenja roditelju, državljanu države članice ali tretje države, ki dejansko skrbi za otroka, kateremu člen 18 ES in Direktiva 90/364 priznavata pravico do prebivanja, da prebiva s tem otrokom v državi članici gostiteljici, pravici do prebivanja slednjega odvzela polni učinek. Jasno je, da uživanje pravice otroka nizke starosti do prebivanja nujno predpostavlja pravico tega otroka, da ga spremlja oseba, ki zanj dejansko skrbi, in da ima lahko zato ta oseba pravico naseliti se z njim med tem prebivanjem v državi članici gostiteljici (smiselno glej v povezavi s členom 12 Uredbe št. 1612/68 zgoraj navedeno sodbo Baumbast in R, točke od 71 do 75).
- 46 Samo iz tega razloga je treba odgovoriti, da takrat, ko kot v zadevi v postopku v glavni stvari člen 18 ES in Direktiva 90/364 podelujeta pravico do trajnega prebivanja v državi članici gostiteljici mladoletnemu državljanu druge države članice nizke starosti, te iste določbe roditelju, ki dejansko skrbi za tega državljana, dovoljujejo, da z njim prebiva v državi članici gostiteljici.

- 47 Zato je treba predložitvenemu sodišču odgovoriti, da člen 18 ES in Direktiva 90/364 v okoliščinah, kot so te v zadevi v postopku v glavni stvari, mladoletnemu državljanu nizke starosti države članice, ki je ustrezno zdravstveno zavarovan in ki ga vzdržuje roditelj, državljan tretje države, in čigar sredstva zadoščajo za to, da prvi ne obremenjuje javnih financ države članice gostiteljice, podeljujeta pravico do trajnega prebivanja na ozemlju te države. V takem primeru te določbe roditelju, ki dejansko skrbi za tega državljana, dovoljujejo, da z njim prebiva v državi članici gostiteljici.

Stroški

- 48 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (občna seja) razsodilo:

Člen 18 ES in Direktiva Sveta 90/364/EGS z dne 28. junija 1990 o pravici do prebivanja v okoliščinah, kot so te v zadevi v glavni stvari, mladoletnemu državljanu nizke starosti države članice, ki je ustrezno zdravstveno zavarovan in ki ga vzdržuje roditelj, državljan tretje države, in čigar sredstva zadoščajo za to, da prvi ne obremenjuje javnih financ države članice gostiteljice, podeljujeta pravico do trajnega prebivanja na ozemlju te države. V takem primeru te določbe roditelju, ki dejansko skrbi za tega državljana, dovoljujejo, da z njim prebiva v državi članici gostiteljici.

Podpisi